

Bruxelles, den 5. september 2022
(OR. en)

12012/22

ENER 415

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Mulige nødforanstaltninger til afbødning af høje energipriser - Udveksling af synspunkter

Vedlagt følger til delegationerne et baggrundsnotat fra formandskabet om ovennævnte emne med henblik på den ekstraordinære samling i Rådet (transport, telekommunikation og energi) den 9. september 2022.

Mulige nødforanstaltninger til afbødning af høje energipriser

Baggrundsnotat fra formandskabet

Indledning og baggrund

Stigende energipriser og ekstrem volatilitet som følge af Ruslands fortsatte forsyningsafbrydelser, herunder den seneste fuldstændige afbrydelse på ubestemt tid af Nord Stream 1-rørledningen, og den uprovokerede invasion af Ukraine har haft afgørende indflydelse på markederne, navnlig gasmarkedet. Høje energipriser og volatilitet medvirker til stigende inflation og har alvorlige konsekvenser for alle virksomheder og forbrugere, herunder, men ikke kun, de mest udsatte, energifattige husstande, og i stigende grad også mellemindkomsthusstandene. Desuden har elproduktionskapaciteten i EU været betydeligt lavere end normalt, navnlig på grund af faktorer som manglen på kernekraft i nogle medlemsstater, faldet i europæisk vandkraftproduktion, den lave vandstand i Rhinen og andre floder, der påvirker kultransporten, samt ugunstige vindforhold. Den manglende elproduktion fra disse energikilder øger gasefterspørgslen.

I den situation er det afgørende at gøre status over markedsudviklingen og finde frem til mulige foranstaltninger, der kan imødegå høje elpriser som følge af høje gaspriser. I forlængelse af Kommissionens værktøjskasse fra oktober 2021 og på grundlag af REPowerEU-planen, der blev offentliggjort i maj, har medlemsstaterne allerede vedtaget forskellige foranstaltninger for at afbøde virkningerne på nationalt plan, men da markedssituationen nu forværres, opfordrer arbejdsmarkedets parter til hurtig gennemførelse af EU-dækkende løsninger, der kan afbøde de negative virkninger på de europæiske markeder. Det står klart, at den kommende fyringssæson vil sætte EU's energimarkeds modstandsdygtighed på prøve.

Senest har likviditetsproblemer i forbindelse eludveksling vist sig at være en ny udfordring for EU's indre marked, idet de lægger pres på markedsaktørers afdækkede positioner. Daglige prisudsving har til tider medført betydelige stigninger i marginkravene i forbindelse med futureskontrakter. Det gør det næsten umuligt for et stigende antal virksomheder at holde deres afdækkede positioner åbne, hvilket får dem til at trække sig tilbage fra futuresmarkederne. En lavere deltagelse på futuresmarkederne mindsker likviditeten på disse markeder, hvilket igen forværrer prisvolatiliteten i en ond cirkel.

For at løse ovennævnte problemer har medlemsstaterne indført forskellige nationale foranstaltninger. For yderligere at tackle udfordringerne på EU-plan kan følgende løsningsmodeller overvejes:

Løsningsmodeller til overvejelse

A) Afkobling/begrænsning af gasprisens indvirkning på elprisen

- Et midlertidigt loft over prisen på gas, der anvendes til elproduktion
- Et midlertidigt loft over prisen på importeret gas fra bestemte områder
- En midlertidig udelukkelse af gasbaseret elproduktion fra rangfølge og prisfastsættelse på elmarkedet.

B) Forøgelse af likviditeten på markedet

- Øjeblikkelig kreditlinjestøtte til markedsdeltagere, der oplever meget høje marginkrav, eksempelvis en specifik løsning på europæisk plan, f.eks. gennem ECB
- Ændring af handelsreglerne for energiudveksling, f.eks. midlertidig ændring af de lovgivningsmæssige krav til sikkerhedsstillelse i forbindelse med eludveksling, herunder fornyet overvejelse af automatiske justeringer af prislofter
- Midlertidige suspensioner af de europæiske elderivatmarkeder eller opdeling af handelen med futures i særskilte kategorier.

C) Koordinerede foranstaltninger til reduktion af elefterspørgslen

- Efterspørgselsbegrænsende foranstaltninger i elsektoren, f.eks. svarende til de koordinerede efterspørgselsreducerende foranstaltninger i gassektoren, som blev vedtaget i juli 2022.

D) Begrænsning og anvendelse af inframarginale elproducenters indtægter

- Midlertidigt opsuge inframarginalproducenters indtægter og anvende dem til at lette det pres, som de høje energipriser lægger på kunderne, samtidig med at engrosprisen forbliver uændret.

E) Virkningen af EU's ETS-system

- At vurdere mulighederne for at gøre brug af EU's ETS til at håndtere de nuværende høje elpriser og sikre, at Rådet hurtigt gør fremskridt hen imod aftalen om REPowerEU-kapitlerne i genopretnings- og resiliensplanerne, herunder muligheden for at anvende kvoter fra markedsstabilitetsreserven.

Følgende grundprincipper i EU's energipolitik og de dertil knyttede målsætninger bør overholdes i forbindelse med enhver relevant fremtidig intervention:

- forsyningssikkerheden for el og gas på europæisk plan bør bevares
- det indre marked for energi og de dermed forbundne fordele bør bevares
- foranstaltningerne bør ikke føre til en stigning i gasforbruget, endsize skade bestræbelserne på at nedbringe gasforbruget i Europa
- indsatsen bør være enkel at gennemføre og koordineret i hele EU
- foranstaltningerne bør mindske kundernes energiregninger
- der skal være overensstemmelse med målene i den europæiske grønne pagt og gennemførelsen heraf.

Ovennævnte løsningsmodeller for nødforanstaltninger er tænkt som en øjeblikkelig reaktion på den aktuelle ekstraordinære situation. Vi bør dog fortsætte drøftelserne om en systemisk opgradering af udformningen af det indre marked for energi, så det er bedre rustet til lignende markedsvilkår i fremtiden. En sådan opgradering skal overvejes behørigt, bygge på grundige analyser og konsekvensanalyser og tage højde for den gradvise gennemførelse af et fremtidigt dekarboniseret energimarked.

Spørgsmål:

- 1. Er du enig i, at det er vigtigt at vedtage de EU-dækkende foranstaltninger, som Kommissionen vil foreslå, i god tid inden den kommende fyringssæson? I bekræftende fald, hvilke af de skitserede eller alternative løsningsmodeller bør der arbejdes videre med?*
 - 2. Hvilken type specifikke instrumenter finder du egnet til hurtigt at nå frem til en løsning på ovennævnte problemer?*
-